

Aan Zijne Excellentie de Gouverneur van Aruba
t.a.v. de Minister van Justitie, Veiligheid en Integratie
L.G. Smith Blvd. 76
Alhier

L.G. Smith Boulevard 8
Oranjestad, ARUBA
T: (297) 583 3972
F: (297) 583 4012
E: info@rva.aw
W: www.rva.aw

Uw brief: 18 oktober 2018
Uw kenmerk: LV-18/0019
Datum: 28 november 2018
Kenmerk: RvA 187-18

Onderwerp: Ontwerp-Landsverordening tot wijziging van de Landsverordening regeling geldstelsel (AB 1991 no. GT 34) (introductie nieuwe denominatie bankbiljetten; regeling meldbevoegdheid Centrale Bank van Aruba)

Naar aanleiding van bijgaand aan de Raad ter advies toegezonden ontwerp-Landsverordening tot wijziging van de Landsverordening regeling geldstelsel (AB 1991 no. GT 34) (introductie nieuwe denominatie bankbiljetten; regeling meldbevoegdheid Centrale Bank van Aruba), moge de Raad Uwe Excellentie het volgende berichten.

1. Algemeen

1.1 Met het onderhavige ontwerp wordt beoogd:

- een nieuwe serie Arubaanse bankbiljetten in omloop te brengen ter waarborging van de betrouwbaarheid van de Arubaanse bankbiljetten;
- de introductie van een nieuw bankbiljet met een denominatie van Afl. 200,- en het uit circulatie nemen van bankbiljetten met een denominatie van Afl. 500,-;
- enkele redactionele en wetstechnische aanpassingen aan te brengen in de Landsverordening regeling geldstelsel;
- een meldbevoegdheid voor de Centrale Bank van Aruba (CBA) te introduceren ingeval van constatering van mogelijke ongebruikelijke transacties bij de kasactiviteiten van de CBA, dit ter bevordering van de integriteit van het financiële stelsel.¹

1.2 Ten aanzien van de nieuwe serie Arubaanse bankbiljetten geeft de toelichting aan dat (1) de huidige serie niet meer voldoet aan de moderne internationale maatstaven van bankbiljetten, (2) de CBA met regelmaat constateert dat er vervalsingen van met name de denominaties van 100, 50 en 25 florin bankbiljetten in omloop worden gebracht en (3) het voorgaande aanleiding geeft om zowel het ontwerp van de Arubaanse florin bankbiljetten aan te passen als de veiligheidskenmerken aan te scherpen.² De Raad constateert in de eerste plaats dat voor het in omloop brengen van een nieuwe serie Arubaanse bankbiljetten geen aanpassing van de Landsverordening regeling geldstelsel (LRG) nodig is (zie artikelen 4 en 5 van de LRG). Voor het denomineren van het 100, 50 en 25 florin biljet als bankbiljetten met de hoedanigheid van wettig betaalmiddel bestaat immers al een wettelijke basis in artikel 3 van de LRG. Anders ligt het evenwel met het toekennen van deze hoedanigheid aan het 200 florin biljet in plaats van het 500 florin biljet.

¹ MvT, p. 1-2 juncto considerans.

² MvT, p. 2.

In de tweede plaats constateert de Raad dat in de toelichting een verband wordt gelegd tussen de introductie van deze nieuwe serie bankbiljetten en de noodzaak tot invoering van een meldbevoegdheid voor de CBA ten aanzien van ongebruikelijke transacties.³ Er wordt in de toelichting echter niet expliciet duidelijk gemaakt waarom het invoeren van de nieuwe serie bankbiljetten de genoemde meldbevoegdheid noodzakelijk maakt; aanbevolen wordt om alsnog duidelijk aan te geven welk probleem ten grondslag ligt aan de introductie van deze meldbevoegdheid.

1.3 Ter rechtvaardiging van de voorgestelde meldbevoegdheid wordt aangevoerd dat de CBA als sectorale toezichthouder en toezichthouder in de zin van de Landsverordening voorkoming en bestrijding witwassen en terrorismefinanciering (AB 2011 no. 28) (LWTF) een cruciale rol speelt bij het waarborgen van de integriteit van de financiële sector tegen criminele activiteiten waaronder witwassen en terrorismefinanciering. Indien bij de uitoefening van eigen kasactiviteiten zoals het inwisselen van versleten of beschadigde of gering gebruikte Arubaanse bankbiljetten, sprake is van financiële transacties die een verhoogd risico op betrokkenheid bij witwassen of terrorismefinanciering kunnen inhouden, moet de CBA de gelegenheid hebben om na een eigen afweging hiervan melding te doen aan het Meldpunt Ongebruikelijke Transacties (MOT).⁴ De Raad vraagt zich hier af waarom voor de CBA gekozen wordt voor een meldbevoegdheid in plaats van een meldplicht zoals die op grond van artikel 26 van de LWTF in vergelijkbare gevallen wel geldt voor (financiële) dienstverleners. Gelet op het feit dat (1) de CBA als toezichthouder in de zin van de LWTF fungeert – en hiermee een voorbeeldfunctie dient in te nemen voor wat betreft het melden van ongebruikelijke transacties – en (2) de Raad van mening is dat de risico's met betrekking tot witwassen en terrorismefinanciering onverkort aanwezig zijn bij de kasactiviteiten van de CBA, wordt geadviseerd om de meldplicht zoals genoemd in artikel 26 van de LWTF ook van toepassing te verklaren op de CBA voor zover het om de uitoefening van de taak als circulatiebank gaat.

1.4 Onduidelijk is of in verband met de voorgestelde bewaring en verstrekking van gegevens door het CBA aan het MOT een samenhangende verzameling van op verschillende personen betrekking hebbende persoonsgegevens, die langs geautomatiseerde weg wordt gevoerd of met het oog op een doeltreffende raadpleging van die gegevens systematisch, zal worden aangelegd.⁵ Daarmee zou de CBA immers onder de reikwijdte van Landsverordening persoonsregistratie (AB 2011 no. 2013) – die de verwerking van persoonsgegevens normeert – kunnen vallen.⁶ Geadviseerd wordt om hieraan een beschouwing te wijden in de toelichting en aan te geven waarom niet dezelfde artikelen ter zake uit de LWTF die op andere melders van toepassing zijn ook op de CBA van toepassing worden verklaard. Ingeval van persoonsregistratie zal in de toelichting dienen te worden uiteengezet welke gegevensverzamelingen zullen worden aangelegd en welke voorwaarden ten aanzien daarvan zullen gelden.

1.5 Ten slotte rijst de vraag op welke wijze de 500 florin bankbiljetten kunnen worden ingewisseld op het moment dat deze de hoedanigheid van wettig betaalmiddel verliezen met de inwerkingtreding van het onderhavige ontwerp. Daarnaast vraagt de Raad zich af op welke wijze en binnen welke termijn de huidige serie bankbiljetten zullen worden uitgefaseerd. De Raad adviseert om hier duidelijkheid in te brengen en in dit kader voor een deugdelijke overgang zorg te dragen van de oude naar de nieuwe situatie. Wellicht kan aansluiting worden gezocht bij

³ MvT, p. 1: [...] 'In verband met de introductie van de nieuwe serie florin bankbiljetten is het echter noodzakelijk om een meldbevoegdheid voor de Bank te introduceren ingeval van constatering van mogelijke ongebruikelijke transacties bij de kasactiviteiten van de Bank'.

⁴ MvT, p. 5.

⁵ MvT, p. 6: 'Het derde lid van het voorgestelde artikel 15a voorziet in een bewaarplicht ten aanzien van verstrekte gegevens, hetgeen van belang voor mogelijke toekomstige onderzoeken of naslag'.

⁶ Zie artikel 1 van de Landsverordening persoonsregistratie.

bijvoorbeeld de overgangsbepalingen die in Bonaire, Saba en Sint Eustatius zijn toegepast bij de invoering van de dollar.⁷

2. Ontwerp-landsverordening

2.1 De considerans vermeldt in de derde gedachtestreep dat het voorts ‘ter waarborging van de integriteit van de financiële sector wenselijk is om een meldbevoegdheid voor de Centrale Bank van Aruba te introduceren ten aanzien van de uitgifte en omwisseling van bankbiljetten en *munten*’. Aanbevolen wordt om de verwijzing naar ‘munten’ in de considerans te verwijderen, aangezien de voorgestelde wijzigingen slechts betrekking hebben op bankbiljetten.

2.2 Het tweede lid van het voorgestelde artikel 15a schrijft voor dat de CBA ‘richtsnoeren’ vaststelt voor de toepassing van de in het eerste lid geregelde bevoegdheid en deze vastlegt in een beleidsdocument; het beleidsdocument bevat in ieder geval een beschrijving van de te volgen procedures bij een melding. Geconstateerd wordt dat de toelichting uitsluitend een herhaling van dit tweede lid bevat en niet inzichtelijk maakt hetgeen geregeld zal worden in een zodanig beleidsdocument.⁸ Zo is het onduidelijk of hierin bijvoorbeeld (regels aangaande) het cliëntenonderzoek en/of indicatoren van ongebruikelijke transacties zullen worden opgenomen dan wel zal worden vastgelegd welke gegevens of inlichtingen door de CBA aan het MOT moeten worden verstrekt of dat aangesloten zal worden bij de regels die al voor soortgelijke melders gelden.⁹ De toelichting dient alsnog hierin inzicht te verschaffen.

2.3 Voorgesteld derde lid van artikel 15a bepaalt dat de CBA, op een door haar te bepalen wijze, de gegevens bedoeld in het eerste lid op een toegankelijke wijze bewaart gedurende tenminste tien jaar na het tijdstip van het doen van de melding. Vastgesteld wordt dat het derde lid niet aansluit op het eerste lid, nu in het eerste lid niet wordt gesproken over ‘gegevens’ (zie ook het voorgestelde vijfde lid). Geadviseerd wordt om voor de nodige aansluiting tussen de voorgestelde leden zorg te dragen.

De toelichting vermeldt in dit verband voorts dat een soortgelijke bepaling is opgenomen in artikel 33 van de LWTF waarbij de dienstverlener de bij een melding van ongebruikelijke transacties verstrekte gegevens, gedurende ten minste tien jaar na het tijdstip waarop de melding is gedaan, op een toegankelijke wijze dient te bewaren. Artikel 33, eerste lid, van de LWTF geeft echter aan dat dit tien jaar na het tijdstip van het beëindigen van de zakelijke relatie of het uitvoeren van desbetreffende transactie is. Hier ware ontwerp en toelichting met elkaar in overeenstemming te brengen.

Tot slot geeft de Raad in overweging (ook) het tweede lid van artikel 33 van de LWTF over te nemen. Ingevolge dit tweede lid kan in bijzondere gevallen worden bepaald dat de bewaring voor een langere periode kan geschieden (bijvoorbeeld ingeval tegen het verstrijken van de bewaartermijn blijkt dat de gegevens langer moeten bewaard in verband met een lopend strafrechtelijk onderzoek).¹⁰

2.4 In het voorgestelde vierde en vijfde lid van artikel 15a worden twee typen vrijwaringen van strafrechtelijke vervolging van de CBA (en haar personeel) geregeld. Onvoldoende wordt toegelicht waarom deze vrijwaringen noodzakelijk zijn. Geadviseerd wordt deze omissie in de toelichting te herstellen en de noodzaak voor deze vrijwaringen deugdelijk te motiveren.

⁷ Zie paragraaf 2 van de Wet geldstelsel BES, Stb. 2010, 363.

⁸ MvT, p. 5.

⁹ Zie Hoofdstuk 2 respectievelijk artikel 25 van de LWTF en de Regeling indicatoren ongebruikelijke transacties (AB 2012 no. 47).

¹⁰ Zie MvT bij de LWTF, p. 71.

2.5 In het verlengde van het vorenstaande stelt de Raad de vraag waarom het zogenoemde tipping-off verbod, zoals geregeld in artikel 31 van de LWTF, niet in het ontwerp is opgenomen. Dit verbod houdt in dat melders niet mogen onthullen (bijvoorbeeld aan de bij de melding betrokken subjecten of andere belanghebbenden) dat een ongebruikelijke transactie of de daarmee verband houdende informatie is gemeld aan het MOT, dan wel dat het MOT een ongebruikelijke transactie na onderzoek heeft doorgemeld aan de opsporingsinstanties. Dergelijke onthullingen kunnen het doel en de toepassing van het meldsysteem ernstig ondermijnen.¹¹ Teneinde het vertrouwelijk karakter van meldingen van ongebruikelijke transacties te vergroten wordt aanbevolen om het tipping-off verbod over te nemen.

2.6 Ten slotte dient de in het opschrift (tussen haakjes) opgenomen eerste deel van de citeertitel, luidende: 'introductie nieuwe denominatie bankbiljetten' te worden aangepast, in die zin dat wordt aanbevolen om het woord 'introductie' als zijnde overbodig te schrappen.

3. Memorie van toelichting en opmerkingen van redactionele aard

3.1 De memorie van toelichting geeft aan dat er aan de invoering van het onderhavige ontwerp geen kosten zijn verbonden voor het Land, aangezien deze voor rekening komen van de CBA. Hoewel deze stelling, voor zover betrekking hebbende op de uitgifte van bankbiljetten, op zichzelf genomen juist is vraagt de Raad zich niettemin af wat de kosten van deze uitgifte zullen zijn. De hoogte van deze kosten kan immers van invloed zijn op het resultaat van de CBA, waarbij een verlaging daarvan uiteindelijk een lagere winstuitkering aan het Land kan betekenen.

3.2 In de marge van de toelichting zijn voorstellen ter redactionele verbetering gedaan.

4. Conclusie en eindadvies

De Raad kan zich met de doelstelling en de inhoud van het ontwerp verenigen en geeft u mitsdien in overweging het aan de Staten aan te bieden, nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.

De Secretaris,

De Voorzitter,

mr. A. Braamskamp

mr. F.M. d.l.S. Goedgedrag

¹¹ Zie MvT bij de LWTF, p. 69.